

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/4/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820200380
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:3820200380.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, zastúpeného WEBBER LEGAL, s.r.o., so sídlom Duchnovičovo námestie 1, Prešov, IČO: 50 680 552, proti žalovanej: Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653, so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, zastúpenej: AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., so sídlom P.O. Hviezdoslava 10625/23B, Martin, IČO: 36 865 036, o určení, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 9. novembra 2021, č. k. 14Csp/4/2020-231, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej (v zamietajúcom výroku I.) **m e n í** tak, že určuje, že úver poskytnutý žalobcovi na základe zmluvy o splátkovom úvere č. 5127193930 zo dňa 15.03.2017 je bezúročný a bez poplatkov.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o trovách konania medzi stranami sporu vzniknutých pred súdom prvej inštancie **m e n í** tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania vzniknutých pred súdom prvej inštancie.

Žalobca **m á** nárok voči žalovanej na náhradu trov konania vzniknutých v odvolacom konaní v rozsahu 100%.

Odvolací súd stranám náhradu trov konania vzniknutých v dovolacom konaní **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu v časti o určení, že spotrebiteľský úver je bez úrokov a bez poplatkov zamietol a výrokom II. o trovách konania medzi stranami sporu rozhodol tak, že žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou v znení jej doplnkov sa žalobca domáhal, aby súd určil, že zmluva o splátkovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 15.03.2017, uzatvorená medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovanou ako veriteľom obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a zároveň aby určil, že úver poskytnutý žalobcovi na základe uvedenej zmluvy je bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie rozsudkom pod č.k. 14Csp/4/2020-88 zo dňa 21.07.2020 žalobu zamietol. Na odvolanie žalobcu, odvolací súd rozsudkom pod č.k. 27CoCsp/54/2020-106 zo dňa 17.03.2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou zamietol žalobu v časti o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok. V zostávajúcej časti a v časti o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec v tomto rozsahu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Odvolací súd dal do pozornosti súdu prvej inštancie potrebu vyzvať žalovanú na predloženie dokladov preukazujúcich

splnenie si jej povinnosti skúmať bonitu žalobcu (ktoré absentovali), ako aj jej informačnej povinnosti pred uzatvorením zmluvy o úvere, čo tento po vrátení veci aj zrealizoval. Právny zástupca žalovanej v reakcii na výzvu súdu predložil listiny, ktoré súvisia so skúmaním bonity žalobcu pred uzatvorením úverovej zmluvy. Súd vo veci nariadil pojednávania, strany sporu sa na pojednávaniach nezúčastnili, prítomný bol len právny zástupca žalovanej.

3. Na dokazovaním zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2, § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, 2, § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“, či „ZoSpÚ“) a § 137 písm. d/ CSP, vo svetle ktorých sa predovšetkým zaoberal tým, či žalovaná ako veriteľ skúmala pred uzavretím zmluvy schopnosť žalobcu ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (bonitu žalobcu) z hľadiska možnosti nástupu sankcie v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Skúmanie bonity žalobcu podľa tvrdenia žalovanej majú preukazovať výpisy z účtu žalobcu, výplatné pásky žalobcu, lustrácia žalobcu v úverovom registri a výstup overenia pracovného pomeru žalobcu prostredníctvom Sociálnej poisťovne, tiež tvrdenie o údajoch uvedených samotným žalobcom v žiadosti o úver. Podľa názoru súdu prvej inštancie zo žalovanou predložených listín (žiadosť o úver predložená nebola) vyplýva, že bonita žalobcu bola pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere skúmaná. Nepochyboval o tom, že výplatné pásky a výpisy zo svojho osobného účtu vedeného v inej banke (D. E., A.) musel predkladať žalovanej samotný žalobca, ktoré údaje z týchto listín boli tiež zohľadnené v kontraktačnom procese. Žalovaná zároveň skúmala, či žalobca figuruje v Úverovom registri, čo preukazuje písomný výstup z tohto registra ku dňu 14.3.2017 (t.j. deň pred uzatvorením zmluvy) a zistila, že o žalobcovi neboli k tomuto dátumu v ňom žiadne záznamy, t.j. žalobca nebol dovtedy zaťažovaný žiadnym úverom, nebolo preto potrebné zohľadňovať jeho záväzky voči iným veriteľom, keďže žiadne nemal. Z tlačového výstupu overenia pracovného pomeru žalobcu v Sociálnej poisťovni zároveň vyplýva, že žalovaná tiež zisťovala, či je žalobca zamestnaný a na základe zistených údajov dopĺňala odpovede na 23 otázok uvedených v tlačovom výstupe, pričom vychádzala zo svojich vopred určených kritérií, ktoré zohľadňujú odpovede na jednotlivé otázky a následne pri ich splnení v požadovanej kombinácii určujú výsledok posudzovania v tom zmysle, či bude spotrebiteľský úver žiadateľovi schválený. V tomto konkrétnom prípade bolo poskytnutie úveru žalobcovi ako dlžníkovi - spotrebiteľovi schválené. Súd prvej inštancie tak uzavrel, že z uvedených listín predložených žalovanou mal preukázané, že žalovaná posudzovala s odbornou starostlivosťou bonitu žalobcu pred poskytnutím úveru a to na základe údajov predložených žalobcom, tiež údajov získaných z príslušných registrov žalovanou v súvislosti s čím podľa jeho názoru nemožno konštatovať, že by hrubo porušila svoju povinnosť danú ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a bolo by preto možné považovať z tohto dôvodu spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov (sankcia uvedená v ustanovení § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Súd prvej inštancie sa zaoberal aj ďalším žalobcom tvrdeným dôvodom, pre ktorý v prípade jeho naplnenia by bolo možné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov a to tvrdenou absenciou náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, t. j. či zmluva obsahuje úplný údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Poukazom na názor vyslovený v súdom konkretizovanou rozhodnutí najvyššieho súdu, vychádzajúc z ktorého veriteľovi zákon neukladá povinnosť uvádzať v zmluve konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, či označovať predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne ako predpoklady pre výpočet RPMN aj v tomto prípade posúdil, že žalovaná si splnila povinnosť, ktorú jej ukladá ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. (účinné v čase uzatvorenia zmluvy, t.j. 15.03.2017), úverová zmluva má všetky náležitosti požadované zákonom a preto nie je možné posúdiť úver ako bezúročný a bez poplatkov ani z tohto dôvodu, preto vo výsledku žalobu aj v tejto jej zostávajúcej druhej časti zamietol. Keďže bola žalovaná v spore plne úspešná, súd prvej inštancie jej priznal plný nárok na náhradu trov konania s tým, že o ich konkrétnej výške rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (§ 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP).

4. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zmenu tak, že jeho žalobe v časti o určenie, že predmetný identifikovaný úver je bezúročný a bez poplatkov bude vyhovieť a žiadnej zo strán nebude priznaný nárok na náhradu trov konania. Posúdiac odvolanie podľa obsahu namieta nesprávne právne, ale tiež skutkové závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie (odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP). V konkrétnosti namietal, že súd prvej inštancie síce použil správne ustanovenia správneho právneho predpisu (ust. § 11 ods. 2 a ust. § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch), avšak podľa jeho názoru tieto nesprávne aplikoval na

zistený skutkový stav a s nesplnením povinností žalovanej ako dodávateľa vyplývajúcimi z ust. § 7 ods. 1 sa dôsledne, a s povinnosťami uvedenými v ods. 19 - 42 daného zákona sa vôbec nevysporiadal napriek tomu, že ich porušenie je spôsobilé k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, pričom samotná žalovaná ich splnenie (pokiaľ ide o povinnosti dané ust. § 7 ods. 19 až 42) nielenže nepreukázala, ale ani netvrdila, resp. sa k nim nevyjadrovala vôbec. Ust. § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 ZoSpÚ sú len výrazom implementácie Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, a to jej čl. 8 ods. 1 a čl. 23. S odkazom na znenie ust. § 7 ods. 1, 4, 16, 17, 19 - 42 ZoSpÚ účinného v čase uzatvorenia zmluvy poukazuje na to, že žalovaná do spisu ako dôkaz skúmania bonity žalobcu založila údajný výstup z bližšie nešpecifikovaného registra, o ktorom nič konkrétne netvrdí, neuvádza, či ide o register podľa ust. § 7 ods. 17 písm. b/, a teda či ide o register, do ktorého poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a/, ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, teda žalovaná nielenže neunesla dôkazné bremeno, ale ani bremeno tvrdenia vo vzťahu k splneniu si jej povinností skúmať bonitu zákonom predpísaným spôsobom (s odbornou starostlivosťou). V tomto kontexte do pozornosti dal uznesenie NS SR zo dňa 24.02.2010 sp. zn. 4Cdo/13/2009. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku správnosti postupu žalovanej pri skúmaní bonity žalobcu s odbornou starostlivosťou, keď len na základe údajného dopytu žalovanej do akéhosi bližšie nešpecifikovaného registra, nepovažoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, vyhodnotiac zistené skutočnosti ako neindukujúce k záveru o existencii hrubého porušenia povinností žalovanej podľa ust. § 7 ods. 1, 19 - 42 a to napriek tomu, že táto neunesla dôkazné bremeno vo vzťahu k svojej povinnosti preukázať opak, t.j. splnenie si povinností uložených jej jednotlivými odsekmi ust. § 7 (v žiadnom prípade takáto povinnosť nezaťažuje žalobcu). O splnení si povinností týmto spôsobom (teda s odbornou starostlivosťou) skúmať bonitu žalobcu, žalovaná nič nepreukazuje, ani netvrdí. Táto dôsledne neskúmala príjmy žalobcu, jeho pomery, ani jeho výdavky, ktoré jej konanie nemožno považovať za postup, ktorý je možné kvalifikovať ako odborná starostlivosť. Z obsahu odvolania možno teda tiež sumárne dovodiť, že má za to, že vo svojej podstate súd prvej inštancie síce správne aplikoval zákon o spotrebiteľských úveroch, avšak v rámci posudzovania ťažiskovej otázky sa nevysporiadal so všetkými aspektmi právnej úpravy (§ 7 ods. 1 - 42 ZoSpÚ) čím vo svojej podstate tak namieta jej neaplikovanie, a tým aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, čo indikuje k naplneniu nielen odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, ale tieto námietky možno z hľadiska ich obsahu subsumovať aj pod ust. § 365 ods. 1 písm. b/, resp. d/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces/existencia inej vady pre nedostatok dôvodov napadnutého rozhodnutia).

5. Žalovaná nevyužila svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

6. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací o žalobcom podanom, vyššie identifikovanom odvolaní rozhodol rozsudkom zo dňa 29.03.2022 pod čk. 27CoCsp 7/2022-251 bez nariadenia pojednávania a rozsudok súdu prvej inštancie (v poradí druhý) zmenil tak, že určil, že úver poskytnutý žalobcovi na základe zmluvy o splátkovom úvere č. 5127193930 zo dňa 15.03.2017 je bezúročný a bez poplatkov a stranám náhradu trov konania vzniknutých tak pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacích konaní nepri znal. Svoje rozhodnutie založil na posúdení, že samostatné analyzovanie príjmov bez analýzy výdavkov, bez vedomosti o osobnom stave, počte vyživovacích povinností, nákladov na najzákladnejšie potreby žalobcu ako spotrebiteľa, nebolo logicky spôsobilé k reálnemu posúdeniu jeho úverovej schopnosti (bonity), ako žiadateľa o úver, ale hrubým porušením jeho povinností s odbornou starostlivosťou postupovať pri skúmaní bonity spotrebiteľa pred poskytnutím úveru (§ 7 ods. 1 ZoSpÚ). Dôsledkom podcenenia bonity veriteľom tak bol opodstatnený nástup sankcie za týchto okolností voči veriteľovi uvedenej v ust. § 11 ods. 2 veta druhá a tretia ZoSpÚ v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru.

7. V dôsledku dovolacej intervencie žalovanej proti vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu, rozhodol NS SR uznesením zo dňa 30.10. 2024 pod č.k. 6Cdo 159/2022-387 tak, že rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, vytykajúc odvolaciemu súdu, že pokiaľ dospel k odlišným skutkovým záverom ako súd prvej inštancie a inak posudzoval otázku neunesenia dôkazného bremena žalovanou v otázke skúmania bonity žalobcu, bolo potrebné vo veci nariadiť pojednávanie a zopakovať/doplniť dokazovanie a zároveň mal za nedostatočne vysvetlený rozdiel medzi sankciami nastupujúcimi pre prípad zistenia porušenia povinností veriteľa konať s odbornou starostlivosťou (ust.

§ 7 ods. 1 ZoSpÚ), ktorými sú absencia oprávnenia veriteľa požadovať jednorazové splatenie úveru a bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11 ods. 2 ZoSpÚ).

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací po vrátení veci dovolacím súdom, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané podľa § 359 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

9. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a za nariadenia pojednávania odvolacieho súdu z dôvodov podľa § 385 ods. 1 CSP dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné tak vo veci samej, ako aj vo výroku o trovách konania medzi stranami sporu (výroky I., II.) za použ. § 388 CSP zmeniť, nakoľko neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP), ani zrušenie (§ 389 ods. 1 CSP v spojení s § 390 CSP).

10. Ako už bolo uvedené v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia, súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom pod č.k. 14Csp/4/2020-88 zo dňa 21.07.2020 žalobu v oboch jej častiach (tiež o určenie neprijateľných podmienok v zmluve o úvere) zamietol. Na odvolanie žalobcu, odvolací súd v poradí prvým rozsudkom pod č.k. 27CoCsp/54/2020-106 zo dňa 17.03.2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou zamietol žalobu v časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. V zostávajúcej časti a v časti o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec v tomto rozsahu na ďalšie konanie a rozhodnutie (za účelom postupu podľa § 295 CSP vo vzťahu k posudzovanej otázke skúmania bonity žalobcu s odbornou starostlivosťou pred uzatvorením zmluvy o úvere).

11. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie výrokom I. žalobu v zostávajúcej časti o určenie, že spotrebiteľský úver je bez úrokov a bez poplatkov zamietol a výrokom II. o trovách konania medzi stranami sporu rozhodol tak, že žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, posúdiac pre rozhodovanie ťažiskovú otázku skúmania bonity žalobcu veriteľom (žalovanou) pred uzatvorením zmluvy o úvere z hľadiska možnosti nástupu sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru tak, že z uvedených listín predložených žalovanou mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaná posudzovala s odbornou starostlivosťou bonitu žalobcu a to na základe údajov predložených žalobcom a aj údajov získaných z príslušných registrov žalovanou, preto nemožno podľa jeho názoru konštatovať, že by hrubo porušila svoju povinnosť podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch a bolo by preto možné považovať spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu uvedeného v ustanovení § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

12. Odvolateľ (žalobca) namieta v tomto odvolacom konaní nesprávnosť v poradí druhého rozhodnutia súdu prvej inštancie (ktorým tento rozhodoval o zostávajúcej časti jeho žaloby t.j. o určenie, že úver je bez úrokov a poplatkov). Tvrdí, že je založené na nesprávnych právnych (posúdiac obsah odvolania tiež skutkových) záveroch vzťahujúcich sa k posudzovanej otázke hrubého (ne)porušenia zákonnej povinnosti žalovanej uvedenej v ust. 7 ods. 1 ZoSpÚ (povinnosť dodávateľa skúmať s odbornou starostlivosťou bonitu klienta pred uzatvorením spotrebiteľskej zmluvy), za hrubé porušenie ktorej sa považuje aj nesplnenie povinností uvedených v ust. § 7 ods. 19-42 ZoSpÚ vo väzbe na sankciu pre prípad ich porušenia uvedenú v ust. § 11 ods. 2 veta druhá a tretia ZoSpÚ (bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru). Z obsahu odvolania možno dovodiť, že má za to, že vo svojej podstate súd prvej inštancie síce aplikoval zákon o spotrebiteľských úveroch, avšak v rámci posudzovania ťažiskovej otázky sa nevysporiadal so všetkými aspektmi právnej úpravy (§ 7 ods. 1 - 42 ZoSpÚ) čím vo svojej podstate tak namieta jej neaplikovanie, a tým aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vo vzťahu ku ktorým povinnostiam uvedeným v ust. § 7 ods. 19 - 42 ZoSpÚ poukazuje na to, že žalovaná pred súdom prvej inštancie nielen nepreukázala, ale ani netvrdila ich splnenie, čím tvrdí naplnenie nielen odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, ale námietky možno z hľadiska ich obsahu subsumovať aj pod ust. § 365 ods. 1 písm. b/, resp. d/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces/existencia inej vady pre nedostatok dôvodov napadnutého rozhodnutia).

13. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok, existenciu ktorej vady nezistil a samotný odvolateľ v konkrétnostiach jej naplnenie ani netvrdil.

14. Ako už bolo vyššie uvedené, produkované odvolacie námietky ťažiskovo smerujú proti nesprávnym právnym a s nimi spojeným skutkovým záverom súdu prvej inštancie na ktorých založil svoje rozhodnutie (dôvody na odvolanie, uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP).

15. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

16. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

17. Keďže odvolací súd po preskúmaní rozhodujúcich skutočností dospel k záveru, že tieto sú spôsobilé indikovať k odlišným skutkovým zisteniam, k akým dospel súd prvej inštancie, tiež zistil, že súd prvej inštancie v rámci posudzovania ťažiskovej otázky sa nevyssporiadal so všetkými aspektmi na esenciálnu otázku dopadajúcej právnej úpravy (§ 7 ods. 1 - 42 ZoSpÚ), ktorú tiež v potrebnom rozsahu neaplikoval, pričom zrušenie napadnutého rozhodnutia pre kolíziu s ust. § 390 CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie už raz zrušené bolo a odvolací súd rozhoduje o novom rozhodnutí vo veci) do úvahy neprichádzalo, vo veci za účelom vykonania potrebného dokazovania (jeho zopakovania - teda z dôvodu uvedeného v ust. § 383, § 384 ods. 1, § 385 ods. 1 CSP) nariadil vo veci pojednávanie.

18. Pojednávanie na odvolacom súde bolo v konkrétnosti po prvý krát nariadené na deň 24. 6. 2025, predvolanie na pojednávanie prevzali právni zástupcovia oboch strán fikciou doručenia, konkrétne PZ žalovanej dňa 23.5.2025 (doručenka čl. 398), PZ žalobcu dňa 23.5.2025 (doručenka čl. 399 spisu) čo znamená, že bola zachovaná lehota na prípravu pojednávania u každej zo strany sporu (§ 178 CSP). Pojednávania sa zúčastnil len PZ žalovanej, neúčast' žalovanej (prostredníctvom PZ), žalobcu a PZ žalobcu (prostredníctvom písomného podania doručeného odvolaciemu súdu v deň pojednávania) bola ospravedlnená s vyjadrením súhlasu na prejednanie a rozhodnutie veci v ich neprítomnosti. Súčasťou podania žalobcu bola tiež jeho požiadavka na aplikáciu § 257 CSP pri rozhodovaní o trovách konania pre prípad, ak by na jeho ťarchu malo byť o ich náhrade rozhodnuté. Keďže vychádzajúc z vyššie uvedeného neboli prítomné také skutočnosti, ktoré by boli prekážkou prejednanie veci na vyššie nariadenom pojednávaní, odvolací súd rozhodol podľa § 180 CSP tak, že pojednávanie sa uskutoční aj v neprítomnosti strán a PZ žalobcu. V závere tohto pojednávania bolo vyhlásené odvolacím súdom dokazovanie za skončené a následne bolo pojednávanie odročené na deň 15.7.2025 za účelom vyhlásenia rozsudku.

19. V dôsledku následného prehodnotenia tohto postupu upravujúceho vedenie konania, odvolací súd uznesením zo dňa 7.7.2025 pod sp. zn. 27CoCsp 4/2025 zrušil uznesenie o vyhlásení dokazovania za skončené, ako aj uznesenie, ktorým bolo pojednávanie odročené za účelom vyhlásenia rozsudku (keďže išlo v oboch prípadoch o uznesenia upravujúce vedenie konania, ktorými súd nie je viazaný - § 287 ods. 2 CSP v spojení s § 387 ods. 1 CSP), zároveň identickým uznesením pojednávanie odročil na deň 12.8.2025 o 9.00 hod., na ktoré predvolal strany sporu prostredníctvom ich PZ a zároveň vyzval strany sporu postupom podľa § 382 CSP na vyjadrenie sa k novej aplikácii čl. 8 a čl. 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“) ustanovení § 7 odsekov 16, 17, 19, 20, 21, 27 až 30, 42 ZoSpÚ v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (t.j. k 15.3.2017), tiež ust. § 257 CSP (prípadne produkovanie tvrdení/predloženie dokladov (ne)opodstatňujúcich uplatnenie tohto

moderačného práva na prospech žalobcu, ktoré ustanovenia neboli pri doterajšom rozhodovaní vo veci použité - z odôvodnenia rozhodnutia to nevyplýva) a sú pre rozhodnutie vo veci/tiež v časti o trovách konania významné. Uznesenie obsahujúce zrušenie uznesení upravujúcich vedenie konania, nariadenie nového termínu pojednávania a výzvu na vyjadrenie k novej aplikácii ustanovení, ktoré doposiaľ neboli použité a predvolanie na pojednávanie prevzali právni zástupcovia oboch strán fikciou doručenia, konkrétne PZ žalovanej dňa 24.07.2025 (doručenka čl. 417), PZ žalobcu dňa 24.07.2025 (doručenka čl. 418 spisu), teda bolo možné konštatovať, že bola zachovaná lehota na prípravu pojednávania u každej strany sporu (§ 178 CSP).

20. Pokiaľ ide o pojednávanie na odvolacom súde (v poradí druhé, na ktorom tiež odvolací súd o odvolaní žalobcu rozhodol) nariadené na deň 12. 8. 2025, tak ako už bolo konštatované v odseku 19/ odôvodnenia tohto rozhodnutia, predvolanie na pojednávanie prevzali právni zástupcovia oboch strán fikciou doručenia, pričom bola zachovaná lehota na prípravu pojednávania u každej zo strán sporu (§ 178 CSP). Pojednávania sa zúčastnil len PZ žalovanej, neúčast' žalovanej (prostredníctvom PZ), žalobcu a PZ žalobcu (prostredníctvom písomného podania doručeného odvolaciemu súdu) bola ospravedlnená s vyjadrením súhlasu na prejednanie a rozhodnutie veci v ich neprítomnosti. Keďže vychádzajúc z vyššie uvedeného neboli prítomné ani v tomto prípade také skutočnosti, ktoré by boli prekážkou prejednanie veci na vyššie nariadenom pojednávaní, odvolací súd rozhodol podľa § 180 CSP tak, že pojednávanie sa uskutoční aj v neprítomnosti strán a PZ žalobcu.

21. Žalobca ani jeho PZ sa žiadneho z pojednávanií nezúčastnili, svoju neúčast' ospravedlnili, v rámci ospravedlnení z hľadiska vecného tiež v reakcii na vyššie uvedenú výzvu odvolacieho súdu žalobca prostredníctvom svojho PZ žiadne konkrétne neuviedli. Bolo tak zrejmé zotrvanie žalobcu na podanom odvolaní.

22. Žalovaná prostredníctvom svojho PZ na nariadenom pojednávaní a tiež v reakcii na vyššie uvedenú výzvu odvolacieho súdu podaniami (ktoré boli doručované žalobcovi prostredníctvom jeho PZ) a tiež priamo na pojednávaní zotrvávala na tom, že si splnila svoju povinnosť s odbornou starostlivosťou skúmať bonitu žalobcu pred poskytnutím úveru, pričom podľa jej názoru k inému záveru nemožno dospieť ani vo svetle ustanovení na ktoré sa v odvolaní odvolával žalobca a ku ktorým sa na výzvu súdu vyjadřila, i keď nerozumie prečo na tieto ustanovenia odvolací súd poukazuje, keďže metodika na výpočet ukazovateľa schopnosti splácať úver bola stanovená až opatrením NBS, žalobu opakovane označuje za šikanóznú, poukazuje na závery dovolacieho súdu a ich záväznosť, tiež nahrádzanie nečinnosti spotrebiteľa činnosťou súdu.

23. Z dokazovania vykonaného v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, ktoré tento zopakoval v rozsahu oboznámenia stručného obsahu listín a to zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 15.3.2017 (č.l. 128), prílohy zmluvy (č.l. 131), splátkového kalendára (č.l. 137), záznamu o poistení (č.l. 139), oznamov a informácií banky (výpisy z účtu žalovaného č.l. 141 - 143), výplatných pásov žalobcu (č.l. 144 - 146), lustráciou žalobcu v registri (č.l. 147), tlačového výstupu overenia pracovného pomeru žalobcu v Sociálnej poisťovni (č.l. 148), tiež oboznámenia stručného obsahu stanovísk strán sporu v odvolacom konaní vyplýva, a medzi stranami to ani sporným nebolo, že strany sporu uzatvorili dňa 15.03.2017 zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej poskytla žalovaná žalobcovi spotrebiteľský úver vo výške 6.000,- eur. Výška úrokovej sadzby bola dojednaná vo výške 20,90 % s fixáciou do splatnosti, po poskytnutí zľavy bola konečná výška úrokovej sadzby 18,90 %. Výška mesačnej splátky bola 189,77 eur, splatnosť splátky bola 30. deň v kalendárnom mesiaci. Prvá splátka bola splatná vychádzajúc z obsahu zmluvy dňa 30.4.2017, posledná splátka (konečná splatnosť úveru) bola dohodnutá na deň 30.3.2021, pri počte splátok 48. Výška ročnej percentuálnej miery nákladov uvedená v zmluve je 23,96%. Celková čiastka spojená s úverom, ktorú bol žalobca povinný vychádzajúc z obsahu zmluvy zaplatiť, bola 9.108,31 eur. Súčasťou úverovej zmluvy bolo zároveň poistenie úveru s poplatkom za poistenie 8,35 eur mesačne, splácanom v rámci mesačnej splátky úveru. Žalobca v žalobe uviedol, že žalovanej do podania žaloby uhradil sumu 6.011,90 eur.

24. Žalovaná v reakcii na výzvu súdu prvej inštancie adresovanú jej v konaní na prvej inštancii, za účelom preukázania, že skúmala bonitu žalobcu pred poskytnutím mu úveru, predložila vo fotokópiách tri výpisy z účtu žalobcu, tri výplatné pásky žalobcu, listinu (ceruzkou) označenú ako výsledok lustrácie žalobcu v úverovom registri a listinu označenú ako výstup overenia pracovného pomeru žalobcu prostredníctvom Sociálnej poisťovne (obsahujúcu „lustrum“ údajov k v nej identifikovaným 23 bodom).

25. V konkrétosti z listiny predloženej žalovanou, ktorá podľa jej tvrdenia má byť písomným výstupom z úverového registra (čl. 147 spisu) nie je možné zistiť o aký druh úverového registra ide (ak vôbec, pretože na listine len v jej hornej časti je ručne ceruzkou pravdepodobne žalovanou poznačené „úverový register“), resp. sa má jednať (interný register žalovanej, či externý a ak áno akého pokrytia), na listine sú predtlačené kategórie/údaje, ktoré sa mali zrejme overovať v zaškrtnutom súbore „súhrnné informácie“ (príkladom celkový počet inštitúcií kde má klient kontrakty, počet kontraktov, koľko z nich je ukončených, koľko existujúcich, kreditné karty a ďalšie), avšak pri žiadnom z nich nie je výsledné zistenie (ani nulové). Možno len opoznať, že údaje z listiny plynúce by sa mali týkať A. B. (žalobcu) ako interného klienta. Z tohto tvrdeného výstupu však nemožno zistiť na rozdiel od výstupu zo Sociálnej poisťovne, kto a kedy takéto informácie dopytoval. V stredovej časti je síce akýsi tabuľkový formulár (zrejme slúžiaci pre výstupy), zo záhlavia ktorého je zrejme, že pri zistených výstupných zisteniach by mal byť uvedený dátum, čas, banka a spracovanie, zrejme z dôvodu ich identifikácie (tiež ďalšie údaje, ktoré sú však skryté, keďže tabuľka pred jej vytlačením žalovanou zjavne nebola posunutá tak, aby mohli byť opoznatelné všetky údaje), len pod označením banka je uvedená F. F., A., uvedený dátum 14.3.2017 a pri spracovaní je uvedené „OK“. Nie je možné z neho jednoznačne zistiť, či ide o výstup pred uzatvorením úverovej zmluvy, či po jej uzatvorení, keďže údaj „OK“ je interpretovateľný skôr spôsobom, že úver už bol spracovaný, čo by indikovalo skôr v prospech toho, že tento výstup bol vyhotovený až niekedy na časovej osi dodatočne po uzatvorení a spracovaní úverovej zmluvy.

26. Z listiny označenej ako „Tlačový výstup overenia pracovného pomeru v Sociálnej poisťovni“ (čl. 148 spisu) vyplýva, že dopyt bol vykonaný žalovanou na osobu žalobcu v Sociálnej poisťovni dňa 15.03.2017 o 8,36 hodine, v rámci ktorej prostredníctvom 23 bodov je pozitívne zodpovedané, že žalobca je zamestnaný u zamestnávateľa a to viac ako 93 dní, že za predpredposledný mesiac (pred dopytom) mal dostatočný vymeriavací základ (v predposlednom a poslednom mesiaci sa uvádza, že takýto údaj nie je známy), za monitorovaný počet mesiacov (nie je však zrejme ktorých) má potrebný priemerný vymeriavací základ (nie je uvedené v akej výške), že nie je poberateľom starobného ani invalidného dôchodku (teda z nich nemá ani zrážky), nepracuje na dohodu o pracovnej činnosti, nie je SZČO a nemal ani príjem od rôznych zamestnávateľov.

27. Pokiaľ ide o tri výpisy z osobného účtu žalobcu vedeného vo Fiobanke, a. s., žalobcom nebolo spochybnené, že tieto listiny žalovanej predložil on. Z kópie výpisu z účtu žalobcu za mesiac február 2017 vyplýva, že k 01.02.2017 bol kreditný zostatok na účte žalobcu vo výške 15,98 eur, na účet bola v priebehu tohto mesiaca poukázaná zamestnávateľom žalobcu (Kovok Prievdza, s. r. o.) jeho mzda vo výške 435,50 eur s nevýznamným kreditným zostatkom ku koncu mesačného obdobia (28.02.2017) vo výške 20,48 eur. V princípe obdobné zistenia vyplývajú aj z výpisu účtu žalobcu za január 2017, keď k 01.01.2017 bol kreditný zostatok na účte žalobcu vo výške 24,30 eur, na účet bola v priebehu tohto mesiaca poukázaná zamestnávateľom žalobcu (Kovok Prievdza, s. r. o.) jeho mzda vo výške 447,18 eur s nevýznamným kreditným zostatkom ku koncu mesačného obdobia (31.01.2017) vo výške 15,98 eur a v konečnom dôsledku aj z posledného výpisu účtu žalobcu za december 2015, keď k 01.12.2016 bol kreditný zostatok na účte žalobcu vo výške 14,29 eur, na účet bola v priebehu tohto mesiaca poukázaná zamestnávateľom žalobcu (Kovok Prievdza, s. r. o.) jeho mzda vo výške 430,01 eur s nevýznamným kreditným zostatkom ku koncu mesačného obdobia (31.12.2016) vo výške 24,30 eur. Z výpisov vyplýva, že jediným príjmom na účet žalobcu v týchto sledovaných mesiacoch bola jeho mzda.

28. Z kópii troch predložených výplatných pásov žalobcu vyplýva výška jeho netto mzdy za mesiac január 2017 v sume 447,18 eur, za december 2016 výška netto mzdy 446,03 eur, za október 2016 výška netto mzdy 445,63 eur.

29. Žalovaná v priebehu konania pred súdom prvej inštancie tvrdila, že určité údaje o žalobcovi získala aj z písomnej žiadosti o úver podpísanej žalobcom pred poskytnutím mu úveru, čo žalobca spochybnil a žalovaná toto svoje tvrdenie až do rozhodnutia súdu prvej inštancie (teda v rámci zákonnej koncentrácie konania) ničím nepreukázala. V priebehu odvolacieho konania predložila na pojednávaní odvolacieho súdu listinu označenú ako žiadosť o úver a žiadala vykonať dokazovanie jej oboznámením, čo však odvolací súd neakceptoval a tento dôkaz ako neprípustnú novotu v odvolacom konaní (keďže listina nebola predložená v rámci zákonnej koncentrácie konania pred súdom prvej inštancie - § 154 CSP, teda do doby ako súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené) nevykonával (teda ani na obsah tejto listiny pri rozhodovaní neprihliadol), keďže žalovaná si nespĺnila svoju zákonnú povinnosť

a z hľadiska predpokladov daných ust. § 366 CSP nepreukázala (ale ani netvrdila - nezodpovedala dokonca ani dotaz odvolacieho súdu priamo na pojednávaní z akého dôvodu táto listina nebola v rámci zákonnej koncentrácie konania súdu prvej inštancie predložená) splnenie podmienok pre jej prípustnosť. Odvolací súd je síce aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu, alebo nesprávneho obsadenia súdu, alebo má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. V posudzovanej veci žalovaná počas celého konania pred súdom prvej inštancie mala vytvorený dostatočný právny i časový priestor na preukázanie svojich tvrdení o existencii žiadosti o úver, ktorá žiadosť mala obsahovať niektoré údaje o žalobcovi, a to najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Vo veci bolo vykonané dokazovanie pred súdom prvej inštancie v odôvodnení jeho rozhodnutia identifikovanými listinnými dôkazmi a pokiaľ žalovaná, ktorá nakoniec ani nie je v postavení odvolateľa, predložila v odvolacom konaní (dokonca ani nie v lehote na vyjadrenie sa k odvolaniu - ktorú možnosť vyjadrenia ani nevyužila), ale až na pojednávaní odvolacieho súdu ďalší dôkaz a to žiadosť o úvere, ide o tzv. „nepripustnú novotu“, na ktorú odvolací súd prihliadnuť pre nesplnenie zákonných podmienok ani nemohol.

30. Ťažiskovou otázkou, ktorú z hľadiska odvolania podaného žalobcom bolo potrebné zodpovedať tak bolo, či si žalovaná pred uzatvorením dotknutej úverovej zmluvy splnila svoju zákonnú povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou úverovú bonitu spotrebiteľa, v našom právnom poriadku zakotvenú v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch a to z hľadiska všetkých právnych aspektov túto problematiku ovládajúcich uvedených v tomto zákonom ustanovení, vo vzťahu k možnému nástupu sankcie v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 ods. 2 veta druhá až štvrtá ZoSpÚ).

31. Podľa § 497 Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (t.j. 15.03.2017) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

32. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

33. Podľa § 52 ods. 3 OZ v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

34. Podľa § 52 ods. 4 OZ v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

35. V posudzovanej veci bola zmluva o úvere uzavretá dňa 15.03.2017, preto sa na ňu vzťahovali ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia tejto zmluvy (15.03.2017), teda účinné do 31.05.2017.

36. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom období spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

37. Podľa § 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom období, na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania,

b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,

38. Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v znení účinnom v rozhodnom období, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo pred zmenou tejto zmluvy, spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru, povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

39. Podľa § 11 ods. 2 veta druhá až štvrtá ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období, v prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

40. Podľa § 7 ods. 42 ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní pri získavaní, uchovávaní a spracúvaní údajov potrebných na posudzovanie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver od spotrebiteľa postupovať v súlade s týmto zákonom a s osobitným predpisom. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú oprávnení bez súhlasu spotrebiteľa údaje potrebné na posudzovanie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získať kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním.

41. Podľa § 7 ods. 16 ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

42. Podľa § 7 ods. 17 ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,

b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

43. Podľa § 7 ods. 19 ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

44. Podľa § 7 ods. 20 ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

45. Podľa § 7 ods. 21 ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

46. Podľa § 7 ods. 27 ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní pri posudzovaní položiek podľa odseku 20, ktoré sa použijú pri výpočte ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a príjem spotrebiteľa.

47. Podľa § 7 ods. 28 ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní pri posudzovaní príjmu spotrebiteľa zohľadňovať jeho očakávané zníženie, a to najmä z dôvodu očakávaného začatia poberania starobného dôchodku počas doby splácania úveru.

48. Podľa § 7 ods. 29 ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre lehotu splatnosti spotrebiteľského úveru, ak odsek 31 neustanovuje inak.

49. Podľa § 7 ods. 30 ZoSpÚ v znení účinnom v rozhodnom období, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak lehota splatnosti tohto spotrebiteľského úveru spĺňa limit podľa odseku 29.

50. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom období, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

51. Podľa § 137 písm. d/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

52. Keďže žalobca na ochranu svojich práv zvolil určovaciu žalobu, primárne bolo potrebné sa vysporiadať s otázkou jej procesnej prípustnosti vo svetle § 137 CSP.

53. Otázka prípustnosti zvolenej žaloby z hľadiska ust. § 137 CSP a teda aj otázka (ne)existencie naliehavého právneho záujmu, či existencie osobitného predpisu oprávňujúceho žalobcu k podaniu určovacej žaloby, je vecou právneho posúdenia.

54. Kritériom pre pozitívno-právne členenie žalôb je v zásade podľa § 137 CSP žalobcom formulovaný žalobný návrh (petit) v spojitosti s právnym dôvodom tvrdeného práva. Význam ust. § 137 je predovšetkým normatívny, spočívajúci v tom, že vymedzuje podmienky prípustnosti pre niektoré druhy žalôb. Prípustnosť žaloby na určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d/ CSP) vychádzajúc zo znenia ustanovenia, ktoré ju normuje, musí vyplývať z osobitného predpisu (hmotného práva), inak je takáto žaloba neprípustná.

55. Pokiaľ z osobitného predpisu vyplýva možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti, už nie je na strane žalobcu povinnosť preukazovať a na strane súdu oprávnenie skúmať naliehavý právny záujem, keďže za týchto okolností právny záujem na určení práva vyplýva priamo z právneho predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje, alebo jej ukladá podať bližšie špecifikovanú určovaciu žalobu, ktoré oprávnenie podať takúto určovaciu žalobu zakladá nevyvrátiteľnú domnienku, že právny záujem žalobcu je daný, pokiaľ však takáto možnosť z osobitného predpisu nevyplýva, bez ďalšieho to indikuje k zamietnutiu takto formulovanej žaloby pre jej neprípustnosť.

56. Nemožno pochybovať a medzi stranami ani nebol sporný v okolnostiach tejto veci spotrebiteľský charakter právneho vzťahu založeného medzi stranami sporu zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktorý podlieha normám spotrebiteľského práva (§ 52 a nasl. OZ), tiež zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, t.j. 15.03.2017.

57. Ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom období, oprávňuje spotrebiteľa (žalobcu) pred súdom sa domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou, teda odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, že žalobcom zvolená žaloba v okolnostiach tejto veci je procesne prípustnou a bolo možné ju vecne prejednať.

58. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter právneho vzťahu, v ktorom má pôvod v konaní uplatňovaný nárok žalobcu voči žalovanej, súd prvej inštancie vychádzajúc z princípu ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu, posúdiac správne, že naň dopadajú normy spotrebiteľského práva, podrobil ex offa (tiež vo vzťahu k tvrdeniam žalobcu) prieskumu jednak obsah zmluvy o dotknutom úvere z hľadiska toho, či obsahovala všetky obligatórne náležitosti (ktoré pozitívne závery v tejto otázke predmetom odvolacieho prieskumu už nie sú) a tiež skúmal, či postupom žalovanej pred uzatvorením zmluvy (teda v predkontraktačnom procese) nedošlo k hrubému porušeniu jej povinnosti s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu žalobcu.

59. Povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa je v našom právnom poriadku zakotvená v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom ide o transpozíciu čl. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“), podľa ktorého ustanovenia je veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

60. Nemožno pochybovať, že dôkazné bremeno pri overení toho, či si veriteľ splnil túto zákonnú povinnosť, je na strane veriteľa, čo zákonodarca zdôrazňuje priamo v ust. § 7 ods. 16 písm. b) za bodkočiarkou zákona o spotrebiteľských úveroch.

61. Ústavný súd SR zaoberajúci sa vyššie uvedenou povinnosťou veriteľa, ako aj povinnosťou všeobecných súdov ex offa skúmať jej splnenie vo svojom Náleze pod č.k. II. ÚS 530/2024-39 zo dňa 12. februára 2025 uviedol, že.....

- „...splnenie tejto povinnosti je potrebné vnímať vo všetkých aspektoch súvisiacich s poskytovaním úveru. Povinnosť veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu je pre spotrebiteľa nepochybne viac než podstatná, pretože chráni spotrebiteľa pred rizikami nadmerného zadĺženia a platobnej neschopnosti [pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) LCL Le Crédit Lyonnais SA proti Fasihovi Kalhanovi z 27. marca 2014, C-565/12, bod 42]. Súdny dvor citovaných smernicu vykladá tak, že „existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že sa spotrebiteľ najmä z dôvodu nevedomosti nebude dovoľávať právnej normy určenej na jeho ochranu (rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 65, ako aj citovaná judikatúra)“ (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance s.r.o. proti GK z 5. marca 2020, C-679/18, bod 22). Zjednodušene povedané, v mnohých prípadoch je dlžník len laik, ktorý má predstavu o tom, koľko si chce požičať, ale veriteľ je ten, kto má odborné skúsenosti a vedomosti, a vie preto vyhodnotiť aj to, koľko si klient požičať môže, aby to vedel splácať, a právny predpis k tomu v zásade normuje aj metodiku a nástroj na báze vstupných údajov pre konkrétny výpočet (§ 7 ods. 20 a 41 zákona o spotrebiteľských úveroch).

- Práve s ohľadom na dôležitosť tejto povinnosti sú prísne aj sankcie, ktoré postihujú veriteľa, ktorý túto svoju povinnosť zanedbá (§ 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch) – v prípade porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou nie je veriteľ oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa taký úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti veriteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch sa považuje aj porušenie § 7 ods. 19 až 42 zákona o spotrebiteľských úveroch.

- Podľa § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch sa vynaložením odbornej starostlivosti rozumie, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi.

- Mohlo by sa teda zdať, že postačuje, ak veriteľ preukáže, že nahliadol do príslušných registrov a vyžiadal si od spotrebiteľa a ďalších orgánov príslušné podklady. Je ale zrejmé, že na to, aby bolo možné hovoriť o odbornej starostlivosti, je potrebné preukázať aj odbornosť samu – teda preukázať aj to, že bola platobná schopnosť posúdená správne (boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na nich prihliadnuté). Zhromaždenie podkladov bez ich správneho a odborného posúdenia by totiž nenaplnilo cieľ, ktorý zavedenie takej povinnosti veriteľa sledovalo – chrániť spotrebiteľa pred nadmernou zadlženosťou a platobnou neschopnosťou.

- Napokon je tu tretí aspekt procesu poskytovania úveru, na ktorý je súd povinný prihliadať na účely posúdenia, či veriteľ konal s odbornou starostlivosťou, a to či na základe odborného posúdenia mal byť úver poskytnutý. Napriek prieskumu zo strany veriteľa sa môže stať (a je zrejmé, že sa aj stáva), že dlžník úver splácať nebude. V takom prípade je potrebné vyhodnotiť, či sa tejto situácii nedalo predísť jednoducho tým, že by veriteľ úver nebol poskytol. Ak totiž veriteľ klientovi úver neposkytne, klient síce finančné prostriedky nezíska, ale ani nič nestratí. V prípade omeškania so splátkami, naopak, nielenže musí poskytnuté prostriedky vrátiť, ale suma sa (často výrazne) navyšuje o úroky, zmluvné pokuty a ďalšie poplatky, na ktoré má veriteľ nárok (ak ho má). Aj na platobnej neschopnosti dlžníkov teda môže veriteľ „zarobiť“, a preto je potrebné vyhodnocovať, či platobnú schopnosť dlžníka mohol už pri poskytovaní úveru racionálne predpokladať alebo nie – jednoducho povedané, či neposkytol úver napriek tomu, že bolo už na začiatku zrejmé, že ho dlžník nebude vedieť splácať.

- Uvedené platí napriek tomu, že tieto aspekty poskytovania úveru nevyplývajú z doslovného znenia § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch. Jednak je potrebné vziať do úvahy slovíčko „najmä“ v § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch a jednak je potrebné prihliadať na účel a cieľ čl. 8 smernice, ktorým je nielen ochrana samotného spotrebiteľa, ale aj posilnenie zodpovednosti veriteľa a zabránenie poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru (rozsudok Súdneho dvora CA Consumer Finance z 18. decembra 2014, C-449/13, bod 43; zvýraznenie pridané ústavným súdom, pozn.).

- Podľa bodu 26 odôvodnenia smernice by členské štáty mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi, „... Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch.“.

- Povinnosť posúdiť úverovú bonitu klienta (akokoľvek správne) by nedávala zmysel, ak by mohol veriteľ poskytovať úvery aj napriek negatívnym výsledkom posúdenia bonity klienta – posúdenie sa predsa vykonáva preto, aby sa zamedzilo poskytovaniu úverov nebonitným klientom.

- Podľa čl. 23 smernice sú členské štáty povinné stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe smernice a sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie pritom musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Taká sankcia, ktorá by veriteľovi hrozila len v prípade nenahliadnutia do príslušných registrov či v prípade úplnej ignorancie akýchkoľvek podkladov nevyhnutných na posúdenie úverovej

bonity klienta, by bola zjavne v rozpore s účelom a cieľom smernice a nebolo by ju možné považovať ani za účinnú, ani za primeranú a ani za odradzujúcu.

- V štádiu súdneho konania sa dlžník nachádza opäť v pozícii toho slabšieho – dokonca aj právne zastúpený (pozri rozsudok Súdneho dvora Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV zo 4. júna 2015, C-497/13, bod 47). Práve s poukazom na znevýhodnené postavenie spotrebiteľa preto Súdny dvor zdôrazňuje povinnosť vnútroštátneho súdu skúmať ex offo porušenie niektorých ustanovení spotrebiteľského práva (napríklad rozsudok Súdneho dvora Radlinger a Radlingerová, už citovaný, bod 62). Tento prístup sa pritom neaplikuje len pri prieskume neprijateľnosti zmluvných podmienok, ale súd je povinný ex offo skúmať aj dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta [„... účinná ochrana spotrebiteľa by sa nedala dosiahnuť, keby vnútroštátny súd nebol povinný, hneď ako disponuje na tento účel potrebnými informáciami o právnych a skutkových okolnostiach, preskúmať ex offo dodržanie povinnosti veriteľa stanovenej v článku 8 uvedenej smernice (pozri analogicky rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, body 66 a 70).“ (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance s.r.o. proti GK, už citovaný, bod 23)].

- Podľa čl. 288 tretieho odseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) smernica zaväzuje všetky členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o výsledok, ktorý má byť dosiahnutý, pričom ponecháva vnútroštátnym orgánom právomoc, pokiaľ ide o formu a prostriedky. Platí, že smernica sama osebe nemôže zakladať povinnosti jednotlivcovi, takže sa na smernicu ako takú proti nemu nemožno odvolávať (rozsudok Súdneho dvora Dominguez z 24. januára 2012, C-282/10, bod 37). To však nemení nič na tom, že povinnosť členského štátu prijať všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie výsledku stanovenej smernicou je záväznou povinnosťou, ktorú stanovuje čl. 288 tretí odsek ZFEÚ a samotná smernica. Táto povinnosť prijať všetky všeobecné alebo osobitné opatrenia je záväzná pre všetky orgány členských štátov vrátane súdnych orgánov v rámci ich právomocí (rozsudok Súdneho dvora Commune de Mesquer z 24. júna 2008, C-188/07, bod 83). Povinnosť posúdiť ex offo dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta predstavuje procesnú požiadavku, ktorá neplatí pre jednotlivcov, ale pre súdne orgány (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora Kušionová z 10. septembra 2014, C-34/13, bod 67, ako aj rozsudok Finanmadrid EFC z 18. februára 2016, C-49/14, bod 35).

- Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sú vnútroštátne súdy pri uplatňovaní vnútroštátneho práva povinné vykladať ho v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel smernice tak, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok, a takto konať v súlade s čl. 288 tretím odsekom ZFEÚ. Táto povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva je totiž vnútorne spätá so systémom ZFEÚ, keďže umožňuje vnútroštátnym súdom v rámci ich právomocí zaistiť úplnú účinnosť práva únie pri rozhodovaní o sporoch, ktoré im boli predložené (rozsudok Súdneho dvora Dominguez, vyššie citovaný, bod 24).“

62. Sumarizujúc tak vyššie uvedené, ústavný súd zdôrazňuje odkazom na ním identifikované rozhodnutia súdneho dvora, povinnosť vnútroštátneho súdu rozhodujúceho vo veci skúmať ex offo porušenie niektorých ustanovení spotrebiteľského práva, čo subsumuje aj povinnosť súdu ex offo skúmať tiež dodržanie povinnosti veriteľa konať nielen s formálnou, ale s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta (teda dodržanie povinnosti veriteľa stanovenej v článku 8 vyššie uvedenej smernice), ktorý postup vo výsledku spotrebiteľovi zodpovie, ako sa veriteľ so zisteniami získanými v takomto procese vysporiadal a na základe čoho dospel k záveru, že v jeho prípade nejde o klienta nebonitného (pokiaľ mu úver poskytol ako tomu bolo aj v posudzovanej veci), pretože práve zamedzenie poskytovania úverov nebonitným spotrebiteľom je zmyslom a podstatou vyššie uvedenej zákonnej povinnosti veriteľa ochraňujúcej záujem slabšieho spotrebiteľa, s ktorým názorom ústavného súdu sa odvolací súd plne identifikuje aj v podmienkach tejto veci a na tomto v princípe založil aj svoje predchádzajúce zmeňujúce rozhodnutie (zrušené dovolacím súdom).

63. Úlohou súdu prvej inštancie tak aj v okolnostiach danej veci bolo vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu, posúdiť splnenie povinnosti veriteľa vo všetkých aspektoch súvisiacich s poskytovaním úveru, vyhodnotiť či z dostatočného podkladového materiálu, ktorý s odbornou starostlivosťou veriteľ vyhodnotil aj veriteľ vôbec správne posúdil, či žalobcovi mohol požičať sumu žiadaného/poskytnutého úveru s predpokladom, že to bude aj splácať, a tiež že ho to neuvrhne do ťaživých podmienok (nezhorší to jeho postavenie) a to so zreteľom na právny predpis ktorý k tomu v zásade normuje aj metodiku a nástroj na báze vstupných údajov pre konkrétne posúdenie (§ 7 ods. 20

a 41 zákona o spotrebiteľských úveroch - odvolací súd poznamenáva, že nie je teda pravdou tvrdenie žalovanej, že v čase poskytnutia úveru žiadna metodika výpočtu ukazovateľa prítomná nebola, ktorý názor jednoznačne vyplýva aj z nálezu ústavného súdu) a v rámci svojho rozhodnutia spotrebiteľovi tiež odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva (pokiaľ ako zdôrazňuje ústavný súd sa vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ nedisponuje potrebnými znalosťami a skúsenosťami na posúdenie jeho možnosti a schopnosti splácať úver v čase jeho poskytnutia a potom nemožno očakávať ani to, že tieto skúsenosti zrazu nadobudne v priebehu súdneho konania), aby tak spotrebiteľ mal možnosť z rozhodnutia pochopiť prečo veriteľ postupoval (ne)správne, a preto mu mohol úver opodstatnene poskytnúť.

64. Vyššie uvedenú úlohu si však súd prvej inštancie vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozhodnutie v udržateľnej kvalite nespĺnil. Obmedzil sa na konštatovanie aké doklady za účelom splnenia si tejto povinnosti žalovaná predložila, nevyhodnotil však dopad ich neúplnosti z hľadiska všetkých potrebných údajov pre konkrétne posúdenie bonity (§ 7 ods. 20 a 41 zákona o spotrebiteľských úveroch) a už vôbec nezodpovedal, prečo napriek chýbajúcim údajom z potrebných kategórií (osobný stav, počet vyživovacích povinností, životné náklady spotrebiteľa ...) postup žalovanej hodnotil ako odborne starostlivý, ako hrubo neporušujúci jej vyššie uvedenú predpísanú povinnosť, pri absencii zhodnotenia, či žalovaná aj dostupné jej údaje pred uzatvorením zmluvy o úvere vyhodnotila správne a mohla so zreteľom na cieľ, ktorý táto povinnosť sleduje, žalobcovi úver poskytnúť, čo je spôsobilé k záveru o naplnení dôvodu na odvolanie uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP (z hľadiska väd odôvodnenia rozhodnutia), zároveň však nespôsobilé k zrušeniu jeho rozhodnutia odvolacím súdom (§ 389 ods. 1 CSP) a to pre kolíziu s ust. § 390 CSP, z ktorého dôvodu musel svojou činnosťou tieto nedostatky suplovať odvolací súd.

65. Odvolací súd vyhodnotením rozhodujúcich skutočností vo svetle komplexnej právnej úpravy na danú problematiku dopadajúcej (tak, ako je špecifikovaná v predchádzajúcich častiach tohto rozhodnutia) nepovažuje za správne ani skutkové a niektoré právne závery na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v otázke skúmania bonity žalobcu žalovanou pred uzatvorením zmluvy.

66. So zreteľom na znenie ust. § 7 ods. 1, tiež ods. 20 až 41 ZoSpÚ, jeho účel a zmysel na ktorých zakladá svoje rozhodnutie tiež ústavný súd vo svojom náleze (špecifikovaný v predchádzajúcej časti) nemožno pochybovať, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ tak existujúcu situáciu klienta (tak jeho príjmy a výdavky, náklady na bežný život, osobný stav, počet vyživovacích povinností), ako aj skutočností, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je tak v zmysle reálneho naplnenia tejto povinnosti potrebné klásť na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru, resp. či vzhľadom na jeho pomery je vôbec reálne očakávať, že pri nákladoch na najzákladnejšie potreby bude vôbec schopný úver splácať a ak áno, či sa neocitne v dôsledku povinnosti jeho splácania v ďaleko ťaživejšej životnej situácii ako pred jeho poskytnutím. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z v tom čase existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Účelom ani zmyslom tejto povinnosti samozrejme nie je nadobudnutie stopercentnej istoty o splatení celého úveru, keďže nie je možné s istotou vylúčiť situácie, že spotrebiteľ príkladmo dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu, či nastanú iné, na jeho situáciu negatívne dopadajúce skutočnosti. Zákonodarca zavedením tejto povinnosti však jasne sledoval efektívne zamedzenie predlžovania spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní v čase uzatvorenia zmluvy a reálne ani vo svetle svojich v tom čase existujúcich pomerov do budúcnosti svoje záväzky riadne splácať a ak áno len za cenu ohrozenia svojich základných životných potrieb. Z textu zákona vyplýva, že tieto informácie si má veriteľ zabezpečiť sám (avšak tiež v spolupráci so žiadateľom o úver). Jeho povinnosťou je takto získané informácie zhromaždiť, odborne vyhodnotiť a s odbornou starostlivosťou rozhodnúť, ktoré z nich je nevyhnutné ďalej tiež aj overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o osobnom stave spotrebiteľa, príjmoch a výdavkoch (v ich zložení a kvalite), z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľa síce zaťažuje povinnosť poskytnúť veriteľovi (avšak len na jeho žiadosť) úplné, presné a pravdivé údaje, čo však nezabavuje veriteľa povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, tiež aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť

spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je tak stav (zistenie veriteľa), keď tomuto v závislosti na frekvencii splácania zostane v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške, čo vyžaduje zo strany dodávateľa zanalyzovanie tak príjmov, ako aj výdavkov u konkrétneho žiadateľa o úver. Samostatné analyzovanie príjmov bez analýzy výdavkov, osobného stavu, počtu vyživovacích povinností, nákladov na najzákladnejšie potreby, či naopak, nie je logicky spôsobilé k reálnemu posúdeniu úverovej schopnosti (bonity) spotrebiteľa, ako žiadateľa o úver. Dôsledkom podcenenia bonity veriteľom nie je neplatnosť zmluvy, ale sankciou pre veriteľa pre neposkytnutie ochrany spotrebiteľovi pred nebonitným úverom, teda pre prípad hrubej nedbanlivosti pri skúmaní bonity spotrebiteľa, ako porušenie zákonnej povinnosti s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa, je nástup sankcie voči nemu uvedenej v ust. § 11 ods. 2 veta druhá ZoSpÚ v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľovi poskytnutého úveru (ako hrubé porušenie tejto povinnosti pri posudzovaní schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver - § 11 ods. 2 veta tretia, keď za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42 - § 11 ods. 2 veta štvrtá).

67. V okolnostiach danej veci žalobca ako spotrebiteľ formulujú svoju žalobu o.i. aj na určenie poskytnutého úveru bez úrokov a poplatkov od počiatku (teda už v žalobe) tvrdí netransparentný, nekalý prístup (nekalé obchodné praktiky) žalovanej, ktoré sa vo vzťahu k nemu mali prejavíť v štádiu pred uzatvorením úverovej zmluvy, a i keď v prvotnej žalobe priamo neformuluje nesplnenie povinnosti žalovanej pri posudzovaní jeho bonity (ktoré tvrdenia vo vzťahu k nekalým praktikám precizoval neskôr pred súdom prvej inštancie), faktom je, že tzv. predkontrakčné štádium je tvorené ťažiskovo práve činnosťou týkajúcou sa povinnosti veriteľa skúmať bonitu žiadateľa o úver, takže žalobcom produkované pochybnosti o zákonnosti predzmluvného procesu, nielen plne opodstatňovali, ale priamo neopomenuteľne zo strany súdu vyžadovali v súdnom konaní ex offo preskúmanie splnenia dotknutej povinnosti žalovanou a v rámci toho aj preskúmanie - vykonanie dokazovania za účelom jej preukázania a to aj bez toho, aby to ktorákoľvek zo strán navrhla (§ 295 CSP), čo je dané individuálnym charakterom tohto sporu s ochranou slabšej strany (spotrebiteľa). Z judikatúry SDEÚ vyplýva, že v spotrebiteľských sporoch je relativizovaná nielen dôkazná povinnosť spotrebiteľa, ale aj jeho povinnosť tvrdenia. Vnútroštátny súd musí prihliadnuť na nesplnenie povinností veriteľa (tiež) v predzmluvnom štádiu aj bez návrhu spotrebiteľa (čo umožňuje práve ust. § 295 CSP), ktoré pravidlo neplatí jedine vtedy, ak spotrebiteľ s takýmto postupom vysloví nesúhlas o ktorý prípad však v tejto veci nešlo. Na túto povinnosť nemá žiaden vplyv ani prípadné zastúpenie spotrebiteľa advokátom (SDEÚ vo veci C-511/17, Lintner, analogicky SDEÚ vo veci C-429/05, Rampion a Godard). A i keď to z gramatického výkladu komentovaného ustanovenia explicitne nevyplýva, v zmysle vyššie uvedenej judikatúry SDEÚ ide o vykonávanie dôkazov, ktoré by mohli byť v prospech spotrebiteľa (nie veriteľa), za aké je potrebné nepochybne považovať tiež dôkazy preukazujúce/nepreukazujúce splnenie dotknutej povinnosti voči spotrebiteľovi veriteľom, na ktorých predloženie bola žalovaná vyzvaná a bolo výlučne na samotnej žalovanej, ktorú v tomto smere dôkazné bremeno plne zaťažovalo, aby predložila také dôkazy, ktoré by splnenie tejto zákonnej povinnosti z jej strany preukazovali, k naplneniu čoho však v požadovanej kvalite neprišlo. Pokiaľ teda súd prvej inštancie (aj na usmernenie odvolacieho súdu) postupoval ide o plnenie si jeho zákonných povinností a rozhodne ho nemožno označiť ako postup nepredvídaný, atbitárny, porušujúci princíp právnej istoty, či odporujúci konštantnej rozhodovacej praxi, ako to žalovaná v odvolacom konaní podsúvala.

68. Vychádzajúc z listín predložených žalovanou táto pred uzatvorením zmluvy určitými informáciami o pomeroch žalobcu (ktoré okrem iných sú tiež potrebné pri skúmaní bonity žiadateľa o úver) disponovala, avšak nie v rozsahu, ktorý by odôvodňoval záver o skúmaní a následnom vyhodnotení jeho bonity s odbornou starostlivosťou. Uspokojila sa s výstupom zo Sociálnej poisťovne, ktorý jej však dal odpoveď len na to, či bol žalobca v tom čase zamestnaný, tiež, že v tom čase nebol poberateľom invalidného, ani starobného dôchodku, nepracoval súčasne u iných zamestnávateľov, nebol SZČO a v priemere za zisťované mesiace (z výstupu nie je zrejmé ktoré) mal potrebný vymeriavací základ. U viacerých predtlačných údajoch sa uvádza, že nie sú zistené/dostupné. K dispozícii mala (nebolo sporné že priamo od žalobcu) informáciu o výške jeho príjmu za posledné tri mesiace (kópie výplatných pásov za mesiace december 2016, január a február 2017) a za rovnaké obdobie tiež kópie výpisov z jeho účtu vedeného u D., A., z ktorých však vyplýva, že mzda žalobcu len nevýznamne presahovala minimálnu mzdu za rok 2016 a v roku 2017 bol jeho príjem prakticky na úrovni minimálnej mzdy (435,-

eur mesačne). Na svojom účte kam mu bola poukazovaná mzda nemal žiadne úspory a jeho zostatky na konci každého zo sledovaných mesiacov boli skutočne nevýznamné (v priemere 20,- max. 25,- eur). Nebolo preukázané, ale ani tvrdené, že nad rámec dokladov, ktoré žalovanej predložil samotný žalobca, by si údaje z nich plynúce bola žalovaná akýmkoľvek spôsobom overovala. Absentuje tiež akýkoľvek dôkaz o zisťovaní rodinného stavu žalobcu (v zmysle, či je ženatý, príp. rozvedený) či o počte jeho vyživovacích povinností. Absolútne absentuje akýkoľvek prehľad výdavkov žalobcu (už len dôkaz že boli žalovanou vôbec zisťované v konaní predložený nebol) na jeho základné životné potreby, takže je potrebné vychádzať z toho, že v čase uzatvorenia zmluvy nedisponovala žalovaná údajmi, potrebnými na seriózne preskúmanie bonity žalobcu. Absentovali informácie o nákladoch na bývanie žalobcu, na stravu, na energie, prípadne na telefón či cestovné do práce, náklady na zdravotnú starostlivosť, teda na jeho základné odôvodnené potreby, ktoré musel/mohol vynakladať v priemere za mesiac, čím sa žalovaná diskvalifikovala (pri absencii tiež údajov o jeho osobnom stave a počte vyživovacích povinností) reálne z možnosti hodnoverne a s odbornou starostlivosťou bonitu žalobcu analyzovať a v konaní ani nebol predložený akýkoľvek dôkaz o tom, že to aj reálne vykonala, keďže nie je jasné, ktoré z dostupných údajov ju viedli k záveru, že úver poskytnutý žalobcovi pri nastavenej mesačnej splátke 189,78 eur by mohol byť pre žalobcu pri výške jeho príjmu a absencii znalosti výšky jeho životných nákladov bonitným. Výpisy z bežného účtu žalobcu nasvedčujú v prospech toho, že tento nedisponoval v rozhodnom období žiadnymi úsporami. Na účte sa prakticky opakujú v každom mesiaci len dve transakcie, jedna kreditná, prostredníctvom ktorej je pripísaná na účet žalobcu mzda a jedna debetná, prostredníctvom ktorej je mzda z účtu vybratá. Nemožno pochybovať, že výška mzdy v porovnaní s výškou základných životných potrieb (v zmysle nákladov na bývanie, stravu, ošatenie, zdravotnú starostlivosť a podobne) nedáva rozumný predpoklad preto, že by žalobca mohol z nej bez ohrozenia svojich základných životných potrieb predpokladanú splátku na úver platiť, či už v danom momente, alebo výhľadovo do budúcnosti, pri počte nastavených splátok 48 (a ak by aj platil indikuje to k ohrozeniu zabezpečenia jeho základných životných potrieb). Nemožno pochybovať o tom, že pokiaľ sa ocitol žalobca vzhľadom na svoj nízky príjem v tak ťaživej ekonomickej situácii, že zažiadal o úver, po jeho poskytnutí a pri uvedenej mesačnej splátke, sa jeho situácia musela nevyhnutne dramaticky zhoršiť, pretože na pokrytie všetkých jeho životných a najnevyhnutnejších nákladov po odpočítaní splátky mu zostala len čiastka (vychádzajúc z jeho priemerného príjmu 430,- eur) cca 240,- eur, čo je pri dlhodobom úverovom zaťažení likvidačné (48 mesiacov), nehovoriac o celkovom zhoršení jeho situácie v tom, že pri nastavenej úrokovej sadzbe by na úvere zaplatil o 50% viac, ako si požičal, čo v jeho pomeroch bolo výslovne na jeho neprospech. Nemožno opomenúť ani zanedbateľnú výpovednú hodnotu listiny predloženej žalovanou, ktorá podľa jej tvrdenia má byť písomným výstupom z úverového registra (čl. 147 spisu) pretože nie je možné z nej zistiť o aký druh úverového registra vôbec malo ísť (ak vôbec, pretože na listine len v jej hornej časti je ručne ceruzkou pravdepodobne žalovanou poznačené „úverový register“), seriózne teda nemožno opoznať, či ide o interný register žalovanej, či externý a ak áno akého pokrytia, na listine sú predtlačené kategórie/ údaje, ktoré sa mali zrejme overovať v zaškrtnutom súbore „súhrnné informácie“ (príkladmo celkový počet inštitúcií kde má klient kontrakty, počet kontraktov, koľko z nich je ukončených, koľko existujúcich, kreditné karty a ďalšie), avšak pri žiadnom z nich nie je výsledné zistenie (ani nulové). Možno len opoznať, že údaje z listiny plynúce by sa mali týkať A. B. (žalobcu) ako interného klienta. Z tohto tvrdeného výstupu však nemožno zistiť na rozdiel od výstupu zo Sociálnej poisťovne, kto a kedy takéto informácie dopytoval. V stredovej časti je síce akýsi tabuľkový formulár (zrejme slúžiaci pre výstupy), zo záhlavia ktorého je zrejme, že pri zistených výstupných zisteniach by mal byť uvedený dátum, čas, banka a spracovanie, zrejme z dôvodu ich identifikácie (tiež ďalšie údaje, ktoré sú však skryté, keďže tabuľka pred jej vytlačením žalovanou zjavne nebola posunutá tak, aby mohli byť opoznatelne všetky údaje), len pod označením banka je uvedená F. F., A., uvedený dátum 14.3.2017 a pri spracovaní je uvedené „OK“. Nie je možné teda z neho jednoznačne zistiť, či ide o výstup pred uzatvorením úverovej zmluvy, či po jej uzatvorení, keďže údaj „OK“ je interpretovateľný skôr spôsobom, že úver už bol spracovaný, čo by indikovalo skôr v prospech toho, že tento výstup bol vyhotovený až niekedy na časovej osi dodatočne po uzatvorení a spracovaní úverovej zmluvy.

69. Z dostupných dokladov teda vyplýva (opak žalovaná nepreukázala), že táto pri skúmaní bonity žalobcu nepostupovala s odbornou starostlivosťou, prakticky ani nemohla pre absenciu predpísaných údajov, ktoré by jej reálne umožnili získať objektívny obraz o finančnej a osobnej situácii žalobcu ako žiadateľa o úver a tak úver, ktorý mu poskytla, pri parametroch jeho nastavenie v kolízii s jeho pomermi (už pri údajoch ktoré mala k dispozícii) nemohol byť pre neho bonitným, čím hrubo porušila svoju povinnosť uvedenú v ust. § 7 ods. 1. Zákonodarca v ust. § 11 ods. 2 veta tretia jasne formuluje, že za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať

úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, čo nemožno udržateľne interpretovať inak, ako tak, že veriteľ na to, aby vôbec mohol odborne bonitu klienta posudzovať, musel zhromaždiť údaje zo všetkých vyššie uvedených kategórií (inak odborné posúdenie ani nebolo možné), pričom v tomto prípade žalovaná disponibilitu s údajmi žalobcu zo všetkých vyššie uvedených kategórií nepreukázala (absentovali údaje o osobnom stave, počte vyživovacích povinností, životných nákladov a pokiaľ ide o údaje z listiny, ktorú sama ceruzkou označila ako „úverový register“ z dôvodov popísaných v predchádzajúcich častiach tohto rozhodnutia sú prítomné pochybnosti o tom o aký register sa má jednať a či vôbec tieto údaje boli z obdobia predkontrakčného procesu. Absentuje tiež akýkoľvek dôkaz o výsledkoch vyhodnotenia aj tých údajov, ktoré mala žalovaná k dispozícii (i keď neboli v požadovanej kvalite a kvantite), z ktorého by bolo zrejmé, ktoré údaje ju viedli k záveru, že úver možno žalobcovi ako výsledok posúdenia s odbornou starostlivosťou jeho bonity poskytnúť a nebol by pre neho nebonitný, či z hľadiska jeho pomerov likvidačný. Sumarizujúc tak vyššie uvedené záver o hrubom porušení dotknutej povinnosti žalovanou už len z hľadiska podmienok uvedených vo vete tretej ust. § 11 ods. 2 je plne opodstatnený. Možno sa však plne identifikovať s odvolateľom (žalobcom) tiež v tom, že k identickému záveru je potrebné dospieť aj z hľadiska zákonodarcom formulovanej vety štvrtej ust. § 11 ods. 2 v zmysle ktorej za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42, keď aj podľa jednoznačného názoru ústavného súdu vyplývajúceho z jeho rozhodnutia citovaného v predchádzajúcich častiach tohto rozhodnutia, ust. § 7 ods. 20 až 42 normuje metodiku a nástroj na báze vstupných údajov pre konkrétny výpočet (nie je preto opodstatnené tvrdenie žalovanej, že táto prítomná nebola) a podľa ktorej minimálne v niektorých bodoch žalovaná nepostupovala (v ust. § 7 ods. 20 - absentovali údaje o životných nákladoch, tiež na to nadväzujúci odsek 27 - nesplnenie povinnosti pri posudzovaní položiek podľa odseku 20, ktoré sa mali použiť pri výpočte ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa). Ako zdôrazňuje tiež ústavný súd, mohlo by sa síce zdať, že postačuje, ak veriteľ preukáže, že nahliadol do príslušných registrov (čo je tiež v tomto prípade z hľadiska výpovednej hodnoty predloženej listiny ktorá to má preukazovať otázne) a vyžiadal si od spotrebiteľa a ďalších orgánov príslušné podklady (čo však ani v potrebnej kvalite a kvantite preukázane v okolnostiach tejto veci ani nebolo), je ale zrejmé, že na to, aby bolo možné hovoriť o odbornej starostlivosti, je potrebné preukázať aj odbornosť samu – teda preukázať aj to, že bola platobná schopnosť posúdená správne (boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na nich prihladené, čo však žalovaná nepreukázala). Zhromaždenie podkladov bez ich odborného a vo výsledku aj správneho posúdenia by totiž nenaplnilo cieľ, ktorý zavedenie takej povinnosti veriteľa sledovalo – chrániť spotrebiteľa pred nadmernou zadlženosťou a platobnou neschopnosťou. Ústavný súd zdôrazňuje aj tretí aspekt procesu poskytovania úveru, na ktorý je súd povinný prihliadať na účely posúdenia, či veriteľ konal s odbornou starostlivosťou, a to či na základe odborného posúdenia mal byť úver vôbec poskytnutý, pretože povinnosť posúdiť úverovú bonitu klienta (akokoľvek správne) by nedávala zmysel, ak by mohol veriteľ poskytovať úvery aj napriek negatívnym výsledkom posúdenia bonity klienta – posúdenie sa predsa vykonáva preto, aby sa zamedzilo poskytovaniu úverov nebonitným klientom, pričom vezmúc do úvahy výšku príjmu žalobcu, nastavenú výšku splátky, absenciu úspor, absenciu vedomosti o jeho základných životných nákladoch, je zrejmé, že tento by úver mohol splácať len za stavu absolútneho ohrozenia zabezpečenia jeho najzákladnejších potrieb, čo nemožno kvalifikovať inak, ako nástup ťaživej životnej situácie a preto odvolací súd nemá pochybnosť o tom, že aj z hľadiska tohto tretieho aspektu úver nemal byť žalobcovi vôbec poskytnutý. Keďže zmyslom a účelom zavedenia dotknutej povinnosti zákonodarcom na vnútroštátnej úrovni ako transpozície smernice, bolo nastoliť vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti dodávateľa pri poskytovaní úverov spotrebiteľom s cieľom zamedziť nebonitným úverom, v ktorom procese sa rozhodne nemožno, pokiaľ má byť zmysel a účel tejto povinnosti naplnený, uspokojiť s formalistickým prístupom spočívajúcim síce v zabezpečení si dokladu o výške príjmu od spotrebiteľa/výpisu z jeho účtu, či údají o tom, či je zamestnaný, avšak bez preukázania získavania informácií o ďalších potrebných relevantných skutočnostiach (rodinnom stave, počte vyživovacích povinnosti, životných nákladoch žalobcu) a ich následnej analýzy a vyhodnotenia (tak, ako to veriteľovi predpisuje pod sankciou zákon), ktorú reálnu činnosť žalovaná nepreukázala, keďže za takúto rozhodne nemožno z hľadiska jej výpovednej hodnoty považovať prítomnosť len

zmieňovaných neúplných údajov, znemožňujúcich seriózný záver o (ne)bonite spotrebiteľa (sumárne vyhodnotenie bonity nakoniec ani nepredložila). Pokiaľ by si totiž bola žalovaná svoje povinnosti predpísané zákonom v potrebnom rozsahu splnila, a už len z prítomných údajov s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní bonity žalobcu postupovala, tak už len zistené dovtedajšie (i keď nekomplexné) pomery žalobcu, by nevyhnutne museli indikovať na jej strane k vážnym pochybnostiam o tom, či tento vôbec bude môcť bez ohrozenia svojich základných životných potrieb splácať poskytnutý úver, keď len výška dohodnutej splátky úveru (189,77 eur), predstavuje takmer polovicu jeho príjmu, ktorý bol v danom období v priemere cca 445,- eur mesačne – teda na úrovni minimálnej mzdy (odvolací súd poznamenáva, že minimálna mzda od 1.1.2016 bola vo výške 405,- eur mesačne, od 1.1.2017 vo výške 435,- eur mesačne), pri prakticky zanedbateľných priemerných mesačných peňažných zostatkoch na jeho bežnom účte (cca 24,- eur), ktorý účet nevykazoval v rozhodnom období ani žiadne úspory (aktíva tvoril len zamestnávateľom poukazovaný príjem). Je viac ako zrejmé, že legitímne nemohla za týchto okolností žalovaná predpokladať (a to aj bez odbornej analýzy, len laickým posúdením za použitia elementárnych pravidiel logiky), že žalobca bude vôbec spôsobilý po zaplatení dojednávanej splátky pokryť svoje základné životné potreby a napriek tomu, k uzatvoreniu zmluvy (poskytnutiu mu nebonitného úveru) pristúpila, pričom aj samotný žalobca vyjadroval obavu pred uzatvorením zmluvy o svojej novej spôsobilosti úver splácať, následkom čoho ho žalovaná navyše zaťažila splátkou poisťového (i keď subsumovaného v splátke úveru, o čo sa mu samozrejme však táto v základe navýšila). Takýto postup žalovanej nemožno rozhodne posúdiť ako konanie s odbornou starostlivosťou, ale naopak ako hrubé porušenie tejto povinnosti stanovenej jej zákonom, s opodstatneným nástupom sankcie v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a so zreteľom na všetky vyššie uvedené okolnosti indikujúce len k zmeňujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, keďže súd prvej inštancie rozhodné okolnosti tejto veci jednoznačne neposúdil správne, akceptujúc nesprávne formalistický prístup žalovanej k skúmaniu bonity žalobcu.

70. Keďže nebolo za týchto zistení udržateľným uzavrieť, že žalovaná uniesla dôkazné bremeno spočívajúce v jej povinnosti preukázať splnenie povinnosti danej jej ust. § 7 ods. 1, tiež § 20 a 27 ZoSpÚ, bonitu posudzovala bez toho, aby mala k dispozícii potrebné množstvo informácií, čoho dôsledkom je nástup sankcie v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 ods. 2 veta druhá až štvrtá ZoSpÚ), preto bolo potrebné žalobe ako opodstatnenej vyhovieť. Súdnou praxou akceptovaný výklad ustanovenia § 11 ods. 2 jednoznačne smeruje k tomu (z hľadiska objasnenia významu právnych noriem), že týmto ustanovením chcel zákonodarca postihnúť práve nesplnenie aj významnej povinnosti dodávateľom (s odbornou starostlivosťou skúmať bonitu klienta) so špecifickým následkom v podobe toho, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, a to pri porušení uvedenom v § 11 ods. 2 veta druhá až štvrtá zák. č. 129/2010 Z. z., ktorý výklad z hľadiska sledovaného cieľa vyplýva aj z neskorších noviel tohto zákona. Sankcionovanie povinnosti (§ 7 ods. 1, § 11 ods. 2 veta druhá), poskytovateľa spotrebiteľského úveru vyplývajúcej zo zákona č. 129/2010 Z.z. je primerané vzhľadom k závažnosti porušenia povinnosti poskytovateľa úveru, ktorým sa zabezpečí cieľ, t.j. ochrana spotrebiteľa a tento následok odradí poskytovateľa úveru od konania, ktoré nezodpovedá cieľu.

71. Súd prvej inštancie svojim postupom síce smeroval k poskytnutiu ochrany žalobcovi ako spotrebiteľovi ex offio, ktorá povinnosť mu vyplýva zo zákonnej úpravy, ale vo výsledku jeho skutkové zistenia nebolo možné so zreteľom na zmysel a účel povinnosti veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou pred uzatvorením úverovej zmluvy považovať za správne, čo za súčasného nedôsledného aplikovania komplexnej právnej úpravy nemohlo mať za následok iné ako tiež nesprávne právne závery, dôsledkom čoho aj vydal vecne nesprávne zamietajúce rozhodnutie.

72. Odvolací súd teda na rozdiel od súdu prvej inštancie pri komplexnom posúdení okolností danej veci dospel k záveru o hrubom porušení povinnosti žalovanej, predpísanej jej ako veriteľovi ust. § 7 ods. 1 ZoSpÚ, ako aj povinností predpísaných jej ust. § 7 min. ods. 20 a 27 ZoSpÚ, s následkom nástupu sankcie v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru (§ 11 ods. 2 veta druhá až štvrtá ZoSpÚ).

73. Odvolacie námietky žalobcu tak boli posúdené odvolacím súdom ako dôvodné.

74. S poukazom na vyššie uvedené dôvody, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej (zamietajúci výrok I.) za použ. § 388 CSP zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP), ani zrušenie (§ 389 ods. 1 CSP v spojení s § 390 CSP).

75. V konečnom dôsledku keďže odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP súčasne o nároku na náhradu trov konania, a to vzniknutých tak na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom a v konečnom dôsledku aj dovolacom konaní.

76. Rozhodovanie o náhrade trov konania tvorí integrálnu súčasť súdneho konania prostredníctvom ktorého sa realizuje aj základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky.

77. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

78. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

79. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

80. Podľa § 453 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa primerane použijú na dovolacie konanie.

81. Podľa § 453 ods. 3 CSP ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania.

82. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

83. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán na náhradu trov konania nemá právo.

84. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

85. Vychádzajúc z vyššie uvedenej právnej úpravy odvolací súd o trovách konania vzniknutých pred súdom prvej inštancie rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán na náhradu trov konania vzniknutých pred súdom prvej inštancie nemá právo, keďže v konaní pred súdom prvej inštancie každá zo strán zaznamenala v princípe rovnaký pomerný (ne)úspech, keďže žalobca zaznamenal úspech len v jednom z celkovo dvoch uplatnených nárokov, zároveň tým zmeniac za použ. § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým tento rozhodol odlišne o trovách konania vzniknutých pred súdom prvej inštancie.

86. V odvolacom konaní zaznamenal úspech žalobca, preto mu odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vzniknutých v odvolacom konaní v rozsahu 100%.

87. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalobcu vzniknutých v odvolacom konaní rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

88. V konečnom dôsledku odvolací súd za použ. § 453 ods. 1, 3, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1, § 257 CSP rozhodol aj o trovách dovolacieho konania, v ktorom zaznamenala úspech žalovaná, preto vychádzajúc zo zásady úspechu by jej patril nárok voči žalobcovi na náhradu trov dovolacieho konania, avšak odvolací súd dospel k záveru o splnení podmienok pre opodstatnenosť aplikácie moderačného práva na prospech žalobcu (§ 257 CSP), preto stranám náhradu trov konania vzniknutých v dovolacom konaní nepriznal.

89. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára

sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania.

90. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy teda v prípadoch, keď sú síce naplnené predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom, alebo sčasti neprizná. Výnimočnosť takéhoto prípadu môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Ďalšou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa skúmajú vždy u strany povinnej v tom zmysle, či má možnosť plne alebo čiastočne nahradiť trovy konania, ktoré dôvody, inak pomerne jasne vymedzené stabilizovanou judikatúrou, spôsobujú čiastočný, alebo úplný zánik práva na náhradu trov konania u čiastočne alebo úplne úspešnej strany sporu, avšak aj na strane oprávnenej, kedy je potrebné skúmať, či ju rozhodnutie, ktorým napriek úspechu musí znášať svoje trovy, neprímerane neohrozí na jej potrebách. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprímeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

91. Judikatúra však zároveň konštatuje, že uvedené ustanovenie nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnúť kedykoľvek, bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (príkladmo viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, sp. zn. 2MCdo/17/2009), nejde teda o predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, a to aj bez požiadavky vznesenej tou-ktorou stranou, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť.

92. V okolnostiach danej veci z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, že by si túto svoju povinnosť splnil a možnosťou aplikácie § 257 CSP sa zaoberal. Nad rámec toho, žalobca vznáša pre prípad, ak by ho mali zaťažiť trovy konania protistrany požiadavku na aplikáciu moderačného práva súdu.

93. Z dôvodu vytvorenia priestoru stranám sporu vyjadriť sa k možnosti aplikácie ust. § 257 CSP (tiež prípadného predloženia dokladov jeho aplikáciu (ne)umožňujúcich odvolací súd strany sporu uznesením zo dňa 7.7.2025 vyzval strany sporu (výzva bola súčasťou uznesenia o zrušení rozhodnutí upravujúcich vedenie konania a nariadenia pojednávania na deň 12.8.2025, ktorú vychádzajú z pripojených doručeník obe strany prostredníctvom svojich PZ prevzali a mali vytvorený komfortný časový priestor na realizáciu tohto svojho oprávnenia.

94. Žalovaná prostredníctvom PZ v súvislosti s možnosťou aplikácie ust. § 257 CSP poukazovala na možnosť, že žalobca by mohol mať priaznivé pomery a to odkazom na určitú internetovú stránku (nie výpis z OR), keď osoba takéhoto mena mala pôsobiť v štruktúre právnickej osoby, čím však nebolo možné hodnoverne zidentifikovať, že ide o osobu žalobcu. Pri skúmaní tejto skutočnosti odvolacím súdom v rámci vyhľadávania v obchodnom registri sa tam vyskytuje len osoba tohto mena s akademickým titulom „Ing.“, teda je zrejme že nejde o osobu žalobcu. Žalobca nevyužil svoje oprávnenie (nad rámec svojej pôvodnej požiadavky) produkovať ďalšie dôvody na aplikáciu ust. § 257 CSP.

96. Odvolací súd vyhodnotil všetky rozhodujúce skutočnosti a dospel k záveru o existencii dôvodov osobitného zreteľa tak z hľadiska sociálneho aspektu žalobcu, ako aj z hľadiska okolností sporu, ktoré odôvodňovali aplikáciu ust. § 257 CSP na prospech žalobcu v prípade rozhodovania o náhrade trov dovolacieho konania, z ktorého dôvodu o nich rozhodol tak, že stranám ich náhradu nepriznal, vezmúc na zreteľ, že žalovaná ako bankový subjekt sa na rozdiel od žalobcu nachádza v ďaleko výhodnejšom ekonomickom postavení a znášanie vlastných trov dovolacieho konania sa jej prakticky opoznatelnejším spôsobom nedotkne. Pokiaľ ide o žalobcu v priebehu konania vyšlo najavo, že pracuje za minimálnu mzdu, nebol u neho zistený žiadny majetok a preto aj minimálna náhrada trov konania by mohla mať na zabezpečenie jeho najzákladnejších potrieb ťaživé dôsledky. Nemožno opomenúť tiež okolnosti

a charakter sporu, keď žalobca ako spotrebiteľ by bez podania žaloby bol nútený znášať dôsledky nesplnenia si povinnosti žalovanej s odbornou starostlivosťou skúmať jeho bonitu, poskytol mu pre neho nebonitný úver, zaťažil ho na jeho pomery (vo vzťahu k výške zistenej mzdy) neúmerne vysokou splátkou, pričom pokiaľ by bol svoju povinnosť rešpektoval v tejto pozícii (tiež účastníka sporu) sa žalobca ocitnúť nemusel a s vedením sporu ani nemusel mať žiadne výdaje, ktoré aj v minimálnom rozsahu sú pre neho zjavne ťaživé.

97. Odvolací súd záverom považuje za potrebné upriamiť pozornosť na to, že len spravodlivým rozhodnutím môže byť zabezpečená účinná ochrana záujmu spoločnosti, tiež naplnený princíp právnej istoty, či legitímne očakávania (na ktoré sa odvoláva v rámci svojej argumentácie žalovaná), avšak, a to je potrebné zdôrazniť, nielen samotnej žalovanej, ktorá označovala odvolanie žalobcu, či závery na ktorých založil odvolací súd svoje predchádzajúce zmeňujúce rozhodnutie za arbitrárne, ale oboch strán sporu. Princíp legitímneho očakávania totiž neznamená, že všeobecný súd sa musí stotožniť s predstavami a názormi toho-ktorého dominantnejšieho účastníka, ale povinnosťou súdu je vždy rozhodnúť spravodlivo, berúc zreteľ na všetkých, ktorých sa rozhodnutie týka. Stabilitu práva a právnu istotu jednotlivca (princíp legitímnych očakávaní a v konečnom dôsledku aj mieru dôvery osôb v právo či inštitúcie právneho štátu) ovplyvňuje najmä to, ako súd pristupuje k výkladu právnych noriem, pričom pri výklade noriem jednoduchého práva musí prevážiť princíp materiálneho právneho štátu nad prepätým formalizmom (porov. napr. rozhodnutia ESLP vo veciach Markt Intern Verlag GmbH a Klaus Beermann proti Nemecku zo dňa 20.11.1989, Kruslin proti Francúzsku zo dňa 24.4.1990). Obdobne v rozhodnutí Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2221/2007, vychádzajúc z ktorého „Soud musí nejen respektovat právo, ale aj jeho výklad a aplikace musí směřovat k výsledku spravedlivému. Právo musí být především nástrojem spravedlivosti, nikoli souborem právních předpisu, které jsou mechanicky a formalisticky aplikovány bez ohledu na smysl a účel toho kterého zájmu chráneného příslušnou normou“.

98. A práve vyššie uvedené princípy so zreteľom tiež na názor najvyššej právnej autority (ústavného súdu v ťažiskovej otázke) vezmúc do úvahy okolnosti veci, rozhodnutie odvolacieho súdu tak vo veci samej, ako aj v otázke náhrady trov konania má snahu plne reflektovať.

99. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerov hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).